

περιηγητής ὁ Φιλέλλην Φιλέλφος, ὅπεις κατὰ τοὺς 1420. ἦτοι τριάντα περίπου χρόνους πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσαντινουπόλεως ἐνδῆμῶν εἰς αὐτὴν την Μητρόπολιν, μετὰ τῶν εὐγενεστέρων τῆς Πόλεως, καὶ ἐνδοξότερων τῆς Καισαρικῆς Αὐλῆς συνανεγράψῃ, καὶ συνωμηλησε, βεβαῖοῖς εἰς μίαν του ἐπισολὴν, τὴν ὅποιαν ἀναφέρει ὁ φιλαληθῆς Γιβών εἰς τὴν περὶ πτώσεως τῆς Ρωμαϊκῆς βασιλείας Φιλοσοφακὴν Ἰσορίαν του, ὅτι κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ τὸ διάσημα, οἱ Εὐγενεῖς τῆς Κωνσαντινουπόλεως, καὶ μᾶλιστα αἱ τῶν Εὐγενῶν γυναῖκες ώμιλοῦσαν κατὰ συνήθειαν τὴν Γλῶσσαν τοῦ Ἀρισοφάνους, τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους. Ιδοὺ αὐτολεξεὶ μεταφρασμένη ἡ φράσις τοῦ περιηγητοῦ. « Ἡ χυδαικὴ, λέγει, Γλῶσσα » διεφθάρη ἀπὸ τὸν λαὸν, καὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν. Ξένων « πραγμάτευτῶν, οἱ ὄποιοι πηγαίνοέρχονται καθημερινῶς εἰς » τὴν Κωνσαντινούπολιν, πραγμάτευόμενοι μὲ τοὺς ἐντοπίους. « Ἀπὸ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τοῦ τρισαθλίου χυδαικοῦ Σχολείου » ἔλαβον οἱ Δατῖνοι μερικὰς ὥηδεις καὶ σκοτεινὰς μεταφράσεις τῶν Συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους. « Ἡμεῖς δῆν σύνομεν τὴν προσοχήν μας, εἰμὴ εἰς τοὺς » κυρίως Ἕλληνας, τοὺς ὄποιούς πρέπει νὰ μιμηθῶμεν, καθ' « ὅτι ἀπέφυγαν τὸν μολυσμὸν τῆς χυδαιολογίας. Εἰς αὐτῶν » τὰς οἰκειακὰς συνομιλίας εὑρίσκει τινὰς μέχρι τοῦδε τὴν » Γλῶσσαν τοῦ Ἀρισοφάνους, τοῦ Εὐριπίδου, καὶ τῶν Φιλοσόφων καὶ Ρητόρων τῶν Αθηνῶν. Τὸ ὄφος τῶν Συγγραμμάτων τοὺς εἶναι, ἔτι μᾶλλον, καθαρότερον, καὶ ὄρθότερον » ἀπὸ τὴν ὄμιλίαν των. Όσοι μᾶλιστα, κατ' ἐπάγγελμα, ἢ κατὰ » γένος ἔχοντες σχέσιν μὲ τὴν βασιλικὴν Αὐλὴν, ἐκεῖνοι φυλάκτουν ὅλην τὴν γλαφυρότητα, καὶ καθαρότητα τῆς Γλώσσης. Εἴτι δὲ μᾶλλον εὑρίσκει τινὰς ὅλας τὰς χάριτας καὶ τὴν φυσικὴν ἀπλότητα τῆς διαλέκτου εἰς τὴν ὄμιλίαν τῶν εὐγενῶν

